

Inventering av Gryttjom och Sundbro flygfält, 2023

Cajsa Björkén, Elisabet Odhult

2023-11-29

Uppdrag

På uppdrag av Länsstyrelsen i Uppsala län har Upplandsstiftelsen inventerat flygfälten vid Gryttjom och Sundbro. Fokus för inventeringen av Gryttjoms flygfält har varit fältgentiana.

Uppdraget omfattade även kontakt med de föreningar som driver verksamheten för att diskutera möjliga samarbeten för att gynna biologisk mångfald.

Bakgrund

Svenska flygsportförbundet arbetar med att gynna biologisk mångfald på flygfält. Detta arbete har bland annat resulterat i förslag på skötselplaner för Gryttjoms, Sundbro och Tierps flygfält i Uppsala län (HUAros 2022).

Flygsportförbundet kontaktade Upplandsstiftelsen under 2022 för att diskutera möjligheten för föreningarna att få hjälp med inventering och åtgärder. Under 2023 har Upplandsstiftelsen haft kontakt med föreningarna och gjort besök på plats.

Enligt Artportalen gjordes fynd av fältgentiana på Gryttjoms flygfält under 2003 i samband med inventeringarna inför Upplands Flora. Fyndet gjordes av Nils G. Andersson och har en noggrannhet om 100 m. Tidpunkten för fyndet är inte angivet, och det är därmed svårt att avgöra om det rör sig om varieteten sen eller tidig fältgentiana.

Inför ett eventuellt kommande samarbete med Stockholms Fallskärmsklubb, som arrenderar Gryttjoms flygfält, eftersöktes fältgentiana på flygfältet under 2023. Syftet var att dels se om arten finns kvar inom området och om så var fallet, kunna föreslå specifika åtgärder för att gynna fältgentianan.

Genomförande

Inventering Gryttjom

Fältbesök gjordes den 14 juni och 22 augusti på Gryttjoms flygfält. Det har varit oklart om det är tidig eller sen fältgentiana och platsen besöktes därför vid två tillfällen.

Eftersök gjordes i de miljöer som bedömdes som lämpliga för fältgentiana, samt mer noggrant utifrån den punkt och inom den radie som angivits för det tidigare fyndet i Artportalen.

Inga fynd gjordes vid något av besöken. Bedömningen är att miljön kan vara förändrad sedan fyndet rapporterades via Floraväxteriet. Det påträffades dock flera andra arter, se lista nedan. Dessa är rapporterade i Artportalen. Delar av flygfältet har hävdgynnad flora med stora mängder ängsvädd och darrgräs.

Vid besöket noterades dessa arter:

Insekter:

- Gråbandad lövmätare
- Pärlgräsfjäril
- Ängsblåvinge
- Ormbunksmätare
- Ängssmygare

Kärlväxter:

- Brudbröd
- Darrgräs
- Lundstarr
- Klasefibbla
- Rosettjungfrulin
- Rödkämpar
- Åkerrödtoppa, NT
- Ängshaverrot
- Ängsvädd

Inventering Sundbro

Fältbesök gjordes den 14 juni på Sundbro flygfält.

Vid besöket noterades dessa arter:

Insekter:

- Violettkantad guldvinge, NT

- Vitbrokigt slätterfly

Kärlväxter:

- Knytling

Samarbete flygföreningar

Vi har haft flera möten med klubbarna för att diskutera hur man kan arbeta vidare från de skötselplaner som tagits fram av flygsportsförbundet. Skötselplanerna har fokuserat på att få stora arealer med sen slätter på flygfälten. Vår bedömning är att det är svårt att lägga om skötseln till sen slätter för stora ytor. Större delen av de ingående markerna är idag åkermark och det är troligen inte möjligt att lägga om till miljöersättning för slättermark med särskilda värden innan det har magrats ur mer. En sen slätter gör det svårt för brukaren att få avsättning för höet och det blir kostsamt att frakta bort hö som inte kan användas.

Vi har i stället fokuserat på att föreslå åtgärder för pollinatörer som insekshotell, blommande rabatter, sandbäddar. För vissa utvalda ytor föreslår vi sen slätter.

Fortsatt arbete

Fältgentianan bör bedömas som utgången från Gryttjoms flygfält. Det finns dock ytor med hävdgynnad flora som slås sent och det skulle därför vara möjligt att arbeta med att återintroducera arten.

Upplandsstiftelsen kommer att fortsätta samarbeta med flygklubbarna på respektive flygfält. Samarbetet kommer att omfatta åtgärder för att gynna pollinatörer, fåglar och fladdermöss.

För Gryttjom kommer vi att gå vidare och söka medel från Leader Dalälven för att genomföra åtgärder enligt karta i bilaga 1.

För Sundbro flygfält har Flygsportsförbundet beslutat att bidra med medel för sandbäddar, se karta i bilaga 1.

Referenser

Ryrholm, N. & Norén M. 2022. Gryttjom – förslag skötselplan och översiktlig undersökning av naturvärden. Opubl. Svenska flygsportsförbundet.

Ryrholm, N. & Norén M. 2022. Sundbro – förslag skötselplan och översiktlig undersökning av naturvärden. Opubl. Svenska flygsportsförbundet.

ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken. SLU Uppsala

Bilagor – kartor

Gryttjoms flygfält

2023-08-22

Flygfält

● Sandbädd

● Bihotell

■ Tornseglarholkar

■ Sen slåtter/bränning

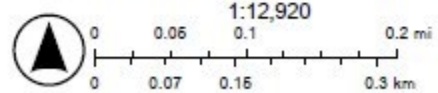
■ Blommande buskar

■ Mycket sen slåtter

■ Äng

■ Flygfält

World Hillshade

1:12,920

Esri, Intermap, NMA, USGS, Google, Esri Community Maps Contributors,
Lantmäteriet, Esri, HERE, Garmin, Foursquare, GeoTechnologies, Inc, METV
NASA, USGS

Sundbro flygfält

